FOCUS Sekcie riadenia programov regionálneho rozvoja

Hrdinovia z Nového Mesta nad Váhom

„Hasiči, Nové mesto, počúvam,“ – dvíha linku v operačnom stredisku na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Novom Meste nad Váhom službukonajúci príslušník pán **kapitán Mgr. Martin Hanáček**. Uvoľnená tvár sa mení na plne sústredený výraz. Ľavou rukou zviera slúchadlo telefónu pri ľavom uchu, pravou rukou stláča gombík na vysielačke, ktorú si prikladá k pravému uchu:

„Peem stojedna, peem stojedna! Tu peem jedna! Mám pre vás správu, počujete ma? Príjem!“

Vo vysielačke zachrčí a ozve sa: **„Tu peem stojedna, príjem, počúvam!“**

Pán **kapitán Hanáček** pokračuje: **„Výjazd v dedine, pri futbalovom štadióne sú v šachte odpadnutí dvaja ľudia. Natierali šachtu zvnútra penetrákom a priotrávili sa výparmi, treba ich vytiahnuť von, príjem!“**

Od novej budovy hasičskej zbrojnice v Novom Meste nad Váhom, ktorá bola rekonštruovaná z projektu z Regionálneho operačného programu, vyrazí cez komplikovanú križovatku len osobné auto. Sedí v ňom riaditeľ Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Novom Meste nad Váhom pán **podplukovník Ing. Karol Prno**: **„Príslušníci sú mimo areálu stanice na záchranárskom cvičení na Zelenej vode, hneď vedľa dediny. Ak ide o otravu so stratou vedomia, budú na mieste nešťastia určite za krátky čas.“**

Pri otrave ide skutočne o sekundy. Od prijatia hlásenia o nešťastnej udalosti prešlo sedem minút. Auto s riaditeľom novomestských hasičov pánom **podplukovníkom Prnom** zastavuje v dedine pri futbalovom štadióne, kde sa do šachty s priemerom jeden a pol metra do šesť metrovej hĺbky práve spúšťa prvý príslušník s dýchacou maskou.

Ďalší ho zaisťuje zvrchu. Pri šachte už je odstavené hasičské auto, ktoré prišlo na miesto nešťastia skutočne oveľa skôr – od nahlásenia udalosti len do troch minút.

Pán **riaditeľ Prno** vyskakuje z auta a uteká k šachte. Za jeho autom už brzdí ďalšie druhé zásahové hasičské auto. Na miesto nešťastia ešte nestihli prísť ani zvedavci z dediny, len z priľahlých domov pri futbalovom štadióne vychádzajú na ulicu prví susedia. Sú zvedaví, prečo majú na ulici hasičské autá?

Zatiaľ z druhého hasičského auta vyskakujú ďalší príslušníci a vyťahujú ďalšie rebríky. Jeden v nich v dýchacej maske zostupuje tiež na dno šachty. Po okolí sa rozteká do ovzdušia nepríjemný chemický zápach, ktorý vychádza zo šachty.

Z riaditeľa pána **podplukovníka Prna** cítiť autoritu, ktorá sa prenáša aj na troch policajtov, ktorí práve dorazili za hasičmi a snažia sa zorientovať v situácii. Pán **podplukovník** niekam telefonuje. Vyťahujú na popruhoch prvého muža zo šachty.

Má len 19 rokov a nie sú na ňom viditeľné žiadne známky dýchania, je bezvládny a v bezvedomí. Traja hasiči ho položia na zem vedľa šachty a nasadzujú mu dýchací prístroj, oživujú ho, konečne sa pohol, z úst mu vychádzajú zvratky.

Žije! Oddýchnu si všetci. Hasiči mu čistia ústnu dutinu, nasadzujú opäť kyslíkový prístroj, zjavne nie je stále pri vedomí, opäť mu z úst vychádzajú zvratky. Hlavu má položenú na bok. Hasiči sa mu neustále venujú.

Oveľa ťažšie je vytiahnutie druhého priotráveného 46 ročného robotníka. Na hlavu mu v šachte nasadzujú kuklu, do ktorej mu vháňajú cez pretlakovú fľašu kyslík. Na popruhoch ho vyťahujú zo šachty opatrne von. Hasičom pomáhajú s ťahaním aj príslušníci Policajného zboru SR. Chlap má obe nohy úplne čierne od asfaltu, ktorým natierali vnútrajšok kanalizačnej šachty, aby ju takto zaizolovali proti priesakom splaškov do zeminy.

Prichádza prvá sanitka a zdravotníci utekajú s lehátkom a s fóliou spolu s brašnami k šachte. Hneď za prvou prichádza aj druhá sanitka. Za autami sa už tiesni pol dediny zvedavcov.

Policajti okamžite po vytiahnutí druhého robotníka uzatvárajú pred verejnosťou priestor. Obaja zranení muži sú už v rukách zdravotníkov dvoch sanitiek. Zatiaľ oboch stabilizujú na zemi pri šachte. Prvý mladý muž je stále v bezvedomí.

Druhý 46 ročný robotník už komunikuje. Dvíha pravú ruku k uchu a hovorí: **„Áno, miláčik, už som v poriadku. Vytiahli ma zo šachty, už je všetko v poriadku, nerozčuľuj sa, prídem domov, áno,“** – v ruke však nemá žiaden telefón. Zjavne má halucinácie z nadýchania sa vyparujúcich sa plynov z penetračného náteru a myslí si, že telefonuje s manželkou.

Policajný vyšetrovateľ má konečne čas na zisťovanie udalostí. Pán **majster Jano** v červenom tričku mu vysvetľuje: **„Náš mladý kolega natieral penetračným materiálom vnútrajšok šachty. V hĺbke šiestich metrov pre vysokú dennú teplotu (je už okolo 30 stupňov na slnku), došlo k úniku výparov z asfaltového náteru. Nadýchal sa výparov**

a omdlel. Kolega Ondro ho zhora zbadal. Zliezol k nemu, že ho vytiahneme, aby mu nasadil popruhy, lenže nadýchal sa tiež výparov a rovnako odpadol. Ako som to videl, telefonoval som rýchlo na 112 hasičom.“

„My sme skončili,“ – prikyvuje riaditeľ pán **podplukovník Prno** svojim príslušníkom, ktorí si skladajú plynové masky, zobliekajú od asfaltu zababraný odev, hrubé topánky a bundy.

Celá záchranná akcia od nahlásenia po príchod zdravotníkov trvala dvadsať minút. Mladý muž bol napojený na umelú pľúcnu ventiláciu a obaja zranení sú v stabilizovanom stave prevážaní do nemocnice.

Traja mladí hasiči – dvaja, čo boli priamo v šachte a tretí, ktorý ich zhora zaisťoval, majú zásahové obleky od asfaltu úplne zničené, rovnako majú asfalt aj na holých rukách.

Pán **nadporučík Marián Žitňanský**, ktorý zaisťoval spustených kolegov v šachte, je rovnako celý špinavý od asfaltu, od ktorého sa zababral pri vyťahovaní robotníkov. So smiechom hovorí, že na cvičení na Zelenej vode boli v neoprénoch, keď dostali hlásenie o udalosti, preto neoprény rýchlo stiahli a na nahé telo si navliekli zásahový odev – inak by pri šachte neboli do troch minút, len teraz majú zásahový odev už od asfaltu úplne zničený, nohavice aj bundy: **„Šéfe, čo budeme s nimi robiť? Myslíte, že to ešte vyčistíme? Možno skúsime benzínom?“**

Pán **podplukovník** pokrúti záporne hlavou: **„To oblečenie už nevyčistí nik.“** Po príchode na zbrojnicu vydáva pokyny: **„Valentovi a Stanovi vydajte nový pracovný odev, obaja boli v šachte a Žitnianský ich zabezpečoval, tomu tiež,“** – príslušníčka, ktorá má na starosti servis okolo oblečenia prikyvuje.

Na hasičskú zbrojnicu prichádzajú televízne štáby. Kamery sú zapnuté, mikrofóny natiahnuté k ústam riaditeľa pána **podplukovníka Prna**: **„V poslednej chvíli sa nám podarilo zachrániť dva ľudské životy vďaka rýchlemu zásahu.“**

Obaja robotníci mali šťastie, že hasiči mali cvičenie neďaleko nešťastia, takže tam boli po nahlásení udalosti do troch minút, riaditeľ do siedmich. Šlo o každú sekundu. Mladý robotník bol v šachte najdlhšie – desať minút: **„Bol to špecifický zásah,“** - vysvetľuje pán podplukovník Prno: **„Vždy je to dobrodružstvo. Pri každom nahlásenom prípade nevieme dopredu, do čoho ideme, kým nie sme priamo na mieste udalosti.“**

Človek, ktorý telefonuje na záchranné čísla je väčšinou v šoku a nie vždy vie správne opísať situáciu, ako došlo k nešťastiu. Hasiči v Novom Meste nad Váhom riešia spádovú oblasť s približne 70 tisícmi obyvateľov. Najviac zásahov majú pri požiaroch a pri dopravných nehodách na blízkej diaľnici vedúcej z Bratislavy do Trenčína.

Pán **kapitán Hanáček** je špecialista na zisťovanie príčin požiaru: **„Väčšinou ide v letných mesiacoch o prípady vypaľovania trávy, či strnísk na poliach po žatve. Napriek tomu, že sa takto nesmú farmári správať, neustále sa táto situácia každý rok opakuje. V zimných mesiacoch ide najmä o zle umiestnenie vykurovacieho telesa, ale niekedy sú aj úmyselné trestné činy pri zakladaní požiarov.“**

Momentálne vie pán **Hanáček**, že v okolí Myjavy sa zrejme pohybuje pyroman – teda človek, ktorý úmyselne zakladá požiare: **„Horia nám totiž často stohy slamy zapálené úmyselne, ktoré pochádzajú zo starších úrod,“** - zatiaľ po pyromanovi pátrajú.

Hasičská zbrojnica v Novom Meste nad Váhom prešla kompletnou rekonštrukciou a vznikla aj nová nadstavba. Vymenila sa strecha garáží a hasiči dostali nové vykurovanie: **„Vďaka tomu sme získali veľké pivničné priestory, kde sme mohli vybudovať hygienickú smyčku, ako tomu hovoríme,“** – vysvetľuje veliteľ pán **podplukovník Prno**. Podľa jeho slov príslušníci, ktorí prídu zo zásahu, sa najprv vyzlečú v jednej šatni, kde nechajú zašpinený odev, prejdú do nových sprch a vyjdú z druhej strany do druhej šatne, kde sa nanovo kompletne oblečú.

Získali aj novú práčovňu: **„V nej si príslušníci sami perú svoje odevy,“** – ukazuje pán **Prno** aj na novú kuchyňu, kde dnes majú už i umývačku riadu. Prestavbou získali miestnosť na posilňovňu a obnovili sa hasičom jednotlivé spálne. Tu príslušníci v noci, ak sa nič nedeje, spia podľa predpisu kompletne ustrojení, aby v prípade zásahu mohli okamžite zo stanice vyraziť.

Hasiči patria na Slovensku k najpopulárnejším profesiám. Musia ovládať často rôznorodú techniku. Od moderných hasičských áut, cez elektrické píly, až po spojovacie zariadenia, musia mať zdravotné znalosti, či ďalšie vedomosti a informácie. Preto sa venujú ďalšiemu vzdelávaniu, počas ktorého získavajú ďalšie zručnosti. Získali už ocenenie za hrdinský čin od ministra vnútra aj za netradičný zásah pri použití špeciálnej lezeckej techniky. Vtedy sa im podarilo zniesť z vysokého stromu v lese paraglajdistu, ktorý mal amputovanú ruku a zostal visieť v korunách vysokých stromov tak nešťastne, že nemohol zliezť bez ujmy na zdraví dole sám.

Jedna vec je výkon v teréne, ktorý je veľmi dôležitý a iná zasa príprava na každý zásah, teda servis, ktorý so zásahom súvisí: **„V starej budove sme mali stiesnené priestory v protiplynovej službe,“** - vysvetľuje pani **majorka Eva Črmáčková**, vedúci technik – špecialista protiplynovej služby a spojovacej služby: **„Teraz máme samostatnú kompresorovňu, ktorá spĺňa podmienky a predpisy plnenia**

a tlakovania; a práce so vzduchom.“ Dekontaminácia a údržba dýchacích prístrojov a pretlakových odevov sa predtým robila v kuchynskej a jedálenskej časti zbrojnice, čo bolo nevyhovujúce.

Riaditeľa pána **podplukovníka Prna** teší aj momentálna nová technika potrebná na zásahy v lesnom teréne, na ktoré

dostali dve nové autá Tatra 815 lesný špeciál sedmičkovej rady, majú vysokozdvižnú plošinu dosahujúcu 30 metrovú výšku, vodné člny, či nové štvorkolky, ktoré si dokážu v prívese odviezť aj zásobu vody a majú čerpadlo na pripojenie k vodnému zdroju.

Použiť ich môžu najmä v lesnom prostredí: **„Ročne máme okolo 300 výjazdov,“** - na 30 príslušníkov v troch zmenách, keď jedna zmena trvá 24 hodín to nie je málo.

„Neustále počujem, ako každý deň vyrážajú zo stanice hasiči na výjazdy, keďže bývam neďaleko odtiaľto,“ – vraví pani **Dominika Riecka** na prechádzke so svojim jeden a pol ročným synom Sebastiánom: **„Preto viem, že majú veľa práce, za čo ich obdivujem, lebo zachraňovať životy a majetok nie je nič jednoduché.“**

Hasičská zbrojnica stojí v Novom Meste nad Váhom hneď vedľa Základnej školy. Pani **učiteľka Mgr. Eva Holendová** zasa vraví: **„Keďže sme susedia, často využívame túto výhodu a spolupracujeme s našimi hasičmi, ktorí sú vždy ochotní našim žiakom predviesť ukážky so svojou zaujímavou technikou.“**

V Novom Meste nad Váhom patria profesionálni hasiči k miestnym celebritám. Nečudo, veď sú každý deň ochotní ísť riskovať vlastné životy niekedy často pre nezodpovednosť iných. Tak, ako to bolo aj v prípade blízkej dediny, kde robotníci v letných horúčavách šli do hlbokej šachty bez dýchacích prístrojov, čím pri chemickom nátere ohrozili vlastné životy.

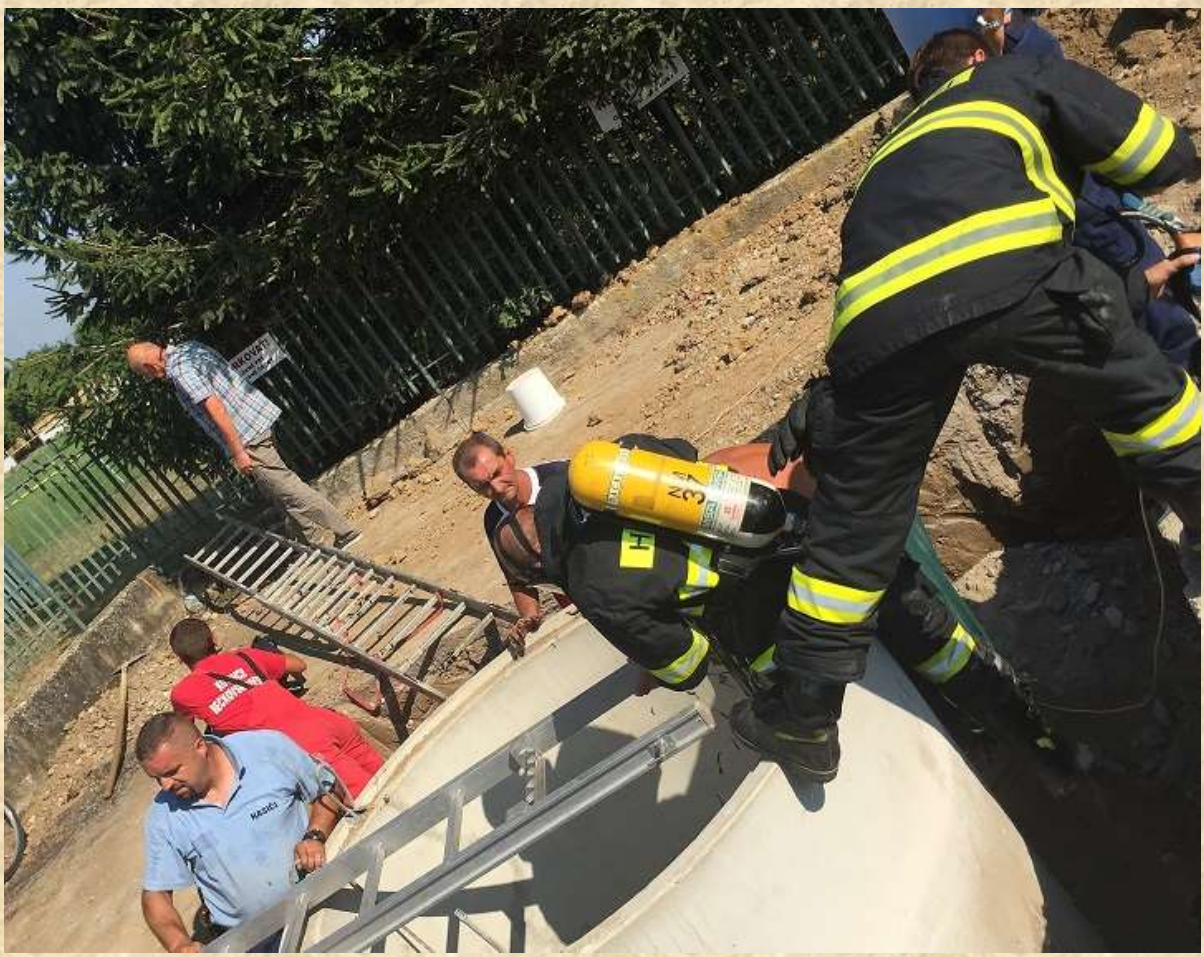

Os 4 - REGENERÁCIA SÍDEL – INFRAŠTRUKTÚRA NEKOMERČNÝCH ZÁCHRANNÝCH SLUŽIEB

Cieľom opatrenia 4.2. je zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania a modernizácie zariadení nekomerčných záchranných služieb vrátane obstarania ich vybavenia.

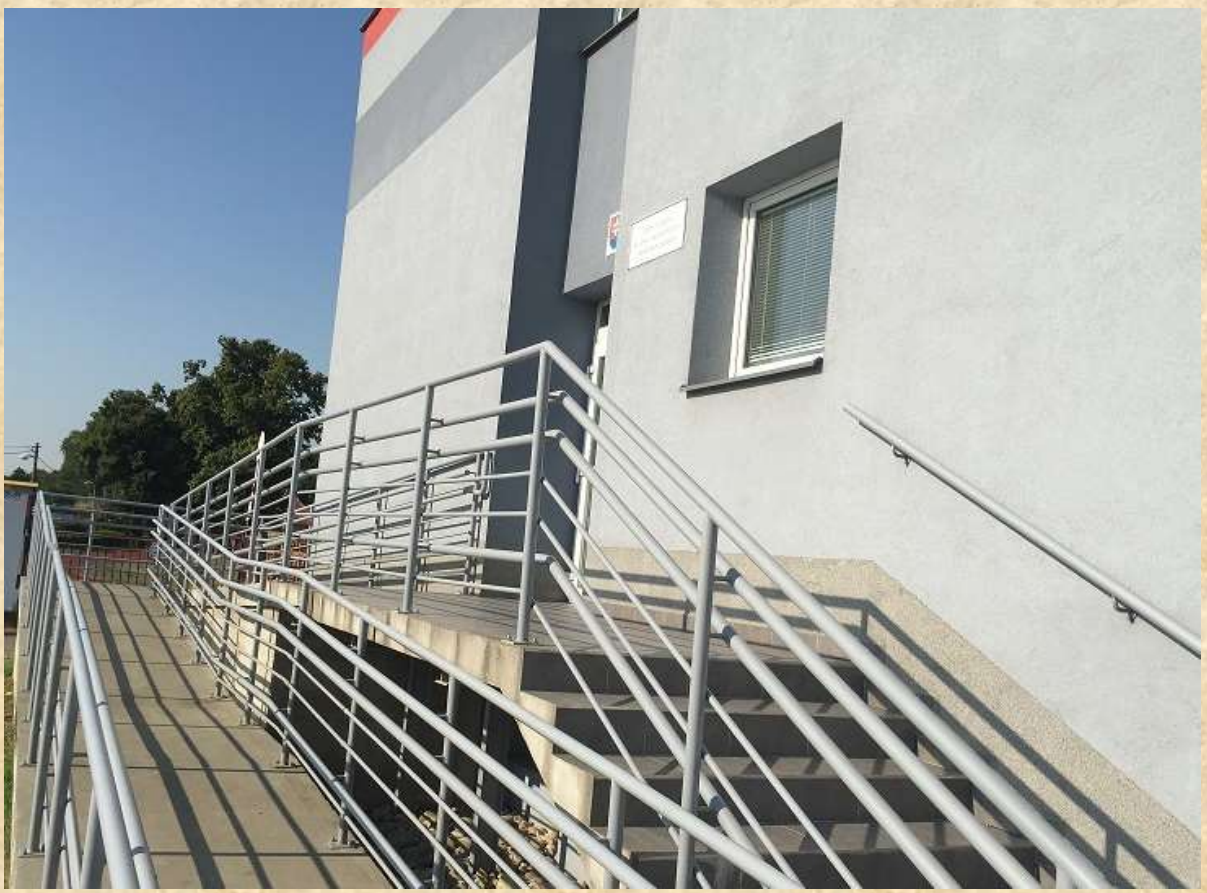

Rekonštrukcia, nadstavba a prístavba Hasičskej stanice v Novom Meste nad Váhom

EÚ zdroje

454 116,31 eur

Začiatok a koniec realizácie projektu

08/2008 – 10/2012

Kontakty:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Dobrovičová 12
812 66 Bratislava
tel: 00421 2 59 26 61 11
fax: 00421 2 59 26 64 35
www.mpsr.sk

Sekcia riadenia programov regionálneho rozvoja
Prievozská 2/B
825 25 Bratislava 26
e-mail: inforop@land.gov.sk
www.ropka.sk